

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v Z., zastúpeného JUDr. P., advokátom so sídlom v H., proti žalovanému **M.**, bývajúcemu v T., zastúpeného JUDr. K., advokátkou so sídlom v B., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 17 C 140/2006, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 1. októbra 2008 sp. zn. 14 Co 70/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné uznesením z 12. augusta 2008 č.k. 17 C 140/2006-198 návrh žalovaného o námietke miestnej príslušnosti zamietol. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v danom prípade žalobca žalobu, ktorou sa domáhal na žalovanom náhrady škody z ublíženia na zdraví, podal na Okresný súd Humenné a miestnu príslušnosť si zvolil v súlade s § 87 písm. b/ O.s.p. (podľa ktorého popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu škody), pretože ku škode došlo v okrese Snina. Pri skúmaní, či žalovaný uplatnil námietku miestnej príslušnosti pri prvom úkone, ktorý mu patril (§ 105 ods. 1 O.s.p.) zistil, že prvým úkonom žalovaného, ktorým mohol uplatniť námietku miestnej príslušnosti, bol výsluch žalovaného na pojednávaní 27. apríla 2007. Keďže žalovaný uplatnil námietku miestnej príslušnosti až písomným podaním doručeným súdu 24. augusta 2008, súd prvého stupňa jeho námietku miestnej príslušnosti zamietol.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove uznesením z 1. októbra 2008 sp. zn. 14 Co 70/2008 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Preskúmaním veci dospel

k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne (§ 219 O.s.p.). Uviedol, že v prípade konania o náhradu škody je miestna príslušnosť stanovená jednak všeobecným súdom žalovaného (§ 84 O.s.p.) a jednak miestom, kde došlo ku skutočnosti zakladajúcej právo na náhradu škody, tzv. príslušnosť daná na výber (§ 87 písm. b/ O.s.p.). V prejednávanej veci mal žalobca na výber, na ktorom z dvoch miestne a vecne príslušných súdov podá žalobný návrh (t.j. na súde, v obvode ktorého mal žalovaný bydlisko v čase začatia konania alebo na súde, v obvode ktorého došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody); žalobca si vybral súd, v obvode ktorého došlo ku skutočnosti zakladajúcej nárok na náhradu škody - Okresný súd Humenné. Stotožnil sa aj so záverom súdu prvého stupňa, že námietka miestnej príslušnosti žalovaného nebola v súlade s § 105 ods. 1 O.s.p. vznesená pri prvom úkone, ktorý mu patril.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol žalovaný dovolaním. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie otázky miestnej príslušnosti odvolacím súdom ako i že konajúce súdy sa nezaoberali jeho návrhom na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 12 ods. 2 O.s.p., ktorý bol obsahom jeho podania z 22. augusta 2008. Dovolateľ nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že námietku miestnej príslušnosti bol povinný uplatniť pri jeho prvom úkone; podľa jeho názoru súd je povinný na takúto námietku prihliadať kedykoľvek počas konania. Nepovažoval za správny postup súdu, ktorý rozhodoval o námietke miestnej príslušnosti bez prvého vyriešenia otázky prikázania veci z dôvodu vhodnosti.

Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (viď § 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie je rozhodnutím súdu o miestnej príslušnosti, preto procesnú prípustnosť tohto dovolania nemožno vyvodit' z § 239 O.s.p.

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku a uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo

výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. sú pritom stanovené tak, že právne významné nie je samotné tvrdenie dovolateľa, že k týmto vadám došlo, ale až jednoznačné preukázanie výskytu procesnej vady tejto povahy.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/, e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ bez bližšej konkretizácie v dovolaní uviedol, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. d/ O.s.p., t.j. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Vadu tejto povahy (§ 237 písm. d/ O.s.p.) dovolací súd z obsahu spisu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa o zamietnutí námietky žalovaného o miestnej príslušnosti nešlo ani o postup, ktorým by súd účastníkovi znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok. Ak má byť splnený predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., musí zo strany súdu dôjsť k porušeniu konkrétneho procesného práva účastníka, ktorého bezprostredným následkom je odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. Teda o vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. ide len vtedy, ak z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími záväznými právnymi predpismi, išlo o nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavil v priebehu konania; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

V danej veci dovolací súd v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 105 ods. 1 vety tretej O.s.p.) vychádzal zo správneho záveru, keď námietku o miestnej príslušnosti vznesenú žalovaným podaním z 22. augusta 2007 (č.l. 110-111 spisu) považoval za oneskorene podanú z dôvodu, že nebola uplatnená pri prvom úkone, ktorý mu patril. Uvedenému úkonu totiž predchádzalo vyjadrenie žalovaného k žalobe na pojednávaní

27. apríla 2007 (č.l. 56-59 spisu), písomné stanovisko žalovaného vo veci samej z 28. mája 2007 (č.l. 79-86), v ktorých žalovaný, resp. ním splnomocnený zástupca neuplatnil námietku miestnej príslušnosti.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Ako už bolo uvedené vyššie ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože právnym posudzovaním súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka. Z hľadiska žalovaným tvrdených vecných nesprávností rozhodnutí súdov treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci súdmi nižších stupňov až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu procesne prípustné; o tento prípad ale v danej veci nejde. Či už teda súdy nižších stupňov založili rozhodnutia na správnom alebo nesprávnom právnom posúdení otázky miestnej príslušnosti (dovolací súd ich rozhodnutia z uvedeného aspektu neposudzoval), neodňali tým žalovanému možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľ namieta, že rozhodovanie o námietke miestnej príslušnosti je nutné spájať s rozhodovaním o prikázaní veci z dôvodu vhodnosti podľa § 12 O.s.p., tento názor dovolateľa je potrebné považovať za nesprávny. Nesprávnosť uvedeného záveru možno priamo vyvodiť zo zákonnej pôsobnosti súdu, ktorému je zverené rozhodovanie o prikázaní veci; o prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa vec má prikázať (§ 12 ods. 3 O.s.p.). Príslušným súdom sa rozumie mieste a vecne príslušný súd, ktorému zákon zveruje oprávnenie vec prejednať. Vyriešenie otázky miestnej príslušnosti je nevyhnutným predpokladom pre stanovenie spoločne nadriadeného súdu, ktorému z § 12 ods. 2 O.s.p. vyplýva právomoc rozhodovať o prikázaní veci inému, než miestne príslušnému súdu. Rozhodnutie o prikázaní veci podľa § 12 ods. 2 O.s.p. nasleduje až potom, čo dôjde k vyriešeniu otázky miestnej príslušnosti podľa § 105 O.s.p.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepreukázala existencia procesnej vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a že najavo nevyšla ani žiadna iná vada uvedená v § 237 O.s.p.,

dovolací súd v ďalšom vychádzal z toho, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z § 237 O.s.p.

Zo všetkých dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalovaného procesne neprípustné; opravný prostriedok žalovaného preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou potvrdzujúceho uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. júna 2009

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková